

**Олимпиадные задания по чувашскому языку и литературе
для муниципального тура республиканской олимпиады
школьников общеобразовательных организаций
с обучением на чувашском языке
2017-2018 учебный год. 7 класс**

*Максимальный балл – 50
Время выполнения – 90 минут*

1. Сак йёркесен авторё кам? Ятне, ашшё ятне, хушаматне туллин сырӑр.

(1)*Атте-анне чӗлхи – пирӗн тӑван чӗлхе.* (2)*Тӑван сӑмах, тӑван чӗлхе – халӑх чунӗ.*
(3)*Унӑн паянхи кунӗ, малашлӑхӗ.* (4)*Унсӑрӑн халӑх сук.* (5)*Пулас ӑрӑва тӗрӗс пӑхса*
ситӗнтересси чи малтанах тӑван чӗлхе хисепӗнчен, чысӗнчен килет. (6) *Шкулта тӑван*
чӗлхе – пӗрремӗш предмет.

2. Синонимсем текстӑн хӑш предложенийӗнче тӗл пуласӑҫӗ? Синонимсене пуҫламӑш формӑра сырса парӑр, вырӑсла куҫарӑр.

3. *Малашлӑхӗ* сӑмахӑн кашни пӗлтерӗшлӗ пайне палӑртса тухӑр. Сӑмах тӗпне кӑтартӑр.

4. Анаграмма тупсӑмне пӗлӗр.

*Эп – хула. Атӑлпала
Эс ишсен анаталла
Ситӗн-кӗрӗн савӑнса,
Тутарла саламласа.*

*Тӗрӗс эс ылмаштарсан
Сас паллисене – вара
Ӱсӗп эпӗ пахчара
Тутӑ кӗртӗп яшкӑра.*

5. 4-мӗш предложени хутлӑ е хутсӑр пулнине сырӑр. Предложени членӗсене палӑртса тухӑр.

6. Сӑвӑра пӗр йышши хупӑ сасӑсен янӑравлӑхне мӗнле терминпа палӑртаҫҫӗ? Пӗр йышши уҫӑ сасӑсен янӑравлӑхне мӗнле калаҫҫӗ? Илемлӗ сӑмахлӑхри тӗслӗхсемпе ҫирӗплетӗр.

7. Тӗслӗхре камӑн ӗҫне сӑнласа панӑ-ши? Сӑнар ятне, хӑш хайлавран пулнине тата авторне палӑртӑр.

«Вӑл саккӑрпа пӗтӗрнӗ ҫип вӗҫне сӑтет те кашнине уйрӑмшарӑн уйӑрать, сӑтсе сӑслентерет, сӑсне чӗпӗте-чӗпӗте кӑларать, вара чӗркуҫси ҫине хурса ывӑҫ тупанӗне пусса сӑтарать. Ҫапла сӑтарнӑ май ик ҫип вӗҫӗ кашни хӑйне уйрӑмшар пӗтӗрӗнет, ун-тан, иккӗшне пӗрлештерсе тытсан, курӑнман машина ӗҫленӗ пек, куҫа хупса иличчен явӑнса ларать».

8. Сак сӑмахсене кама кам халалласа сырнӑ? Скобкасем вырӑнне мӗнле псевдоним сырмалла? *Ала ҫӑлтӑр* тени вырӑсла мӗнле пулать?

«(...)... Пӗр ушкӑн ҫӑлтӑрӑн чӑвашила ячӗ. Урӑхла ӑна Ала ҫӑлтӑр теҫҫӗ. (...)... Ушкӑн ҫӑлтӑрӑн асли. Пайтах ҫӑлтӑр ҫуталчӗ ун тавра...» .

9. Этеме мӗнпе амантма, ӱкерме, ӱксен ҫӗклеме пулать? Сак шухӑш мӗнле поэтӑн хӑш сӑввинче ӱкерӗннӗ?

10. Чӑвашсен чи малтанхи симфониллӗ «Сӑрнайпа палнай» хайлавне сыраканӗн, паллӑ сыравҫӑн ятне, ашшӗ ятне, хушаматне сырӑр.